

VAN DANSVLOER TOT EMANCIPATIE: TENTOONSTELLING DISCO NU GEOPEND IN WERELDMUSEUM AMSTERDAM

Vanaf 10 oktober 2026 is een 835 m2 grote verdieping van Wereldmuseum Amsterdam omgetoverd tot één grote dansvloer. Met de tentoonstelling DISCO brengt het museum een zinderende ode aan deze invloedrijke muziekstroming. Ontstaan in de twintigste eeuw, in de underground clubs van New York, groeit deze iconische muziekstroming in de jaren '70 uit tot een maatschappelijke revolutie waarin vrijheid, inclusiviteit en zelfexpressie centraal staan. Bezoekers aan de tentoonstelling bewegen zich dansend door honderden originele disco-tracks, video's, kunst, mode en design, en ervaren de verbindende kracht van disco.

DISCO in Wereldmuseum Amsterdam, Zaalbeeld ©Foto Kaka Lee

DISCO is een grootschalige verkenning van een invloedrijke stroming die veel verder reikt dan muziek alleen. Want disco veranderde de muziekindustrie, het nachtleven én werd een katalysator voor de emancipatie. De tentoonstelling belicht de disco als een samenspel van die sociale verandering, artistieke vernieuwing en politieke strijd, en plaatst het genre nadrukkelijk in zijn historische en maatschappelijke context. De tentoonstelling is bedacht door het Musée de la Musique – Philharmonie de Paris en samengesteld door Jean-Yves Leloup en Marion Challier. Voor deze editie in Amsterdam is de tentoonstelling door Wereldmuseum aangevuld met de Nederlandse context en vernieuwd in design.

Voor veel bezoekers zal DISCO bovendien een feest van herkenning zijn. De tentoonstelling neemt je mee langs honderden iconische tracks en roept herinneringen op aan dansvloeren, feesten, eerste

liefdes en andere gedeelde momenten. Van wereldberoemde klassiekers tot verrassende ontdekkingen: de veelheid aan muziek, beelden en verhalen zorgt voor een gevoel van vreugde, nostalgie en collectieve herinnering, waarbij bezoekers niet alleen kijken en luisteren, maar vooral ook voelen wat disco met mensen deed en nog altijd doet.

DISCO in Wereldmuseum Amsterdam, Zaalbeeld Divine ©Foto Kaka Lee

”Wat mij zo raakt is dat de tentoonstelling heel erg actueel is.

Deze tentoonstelling laat zien hoe dansvloeren plekken van verzet, identiteit en verbondenheid worden - toen én nu. De urgente boodschap - je mag zijn wie je bent - klinkt vandaag misschien wel luider dan ooit.”

- Mariëlle Pals, hoofd programmering Wereldmuseum

VAN DANSVLOER TOT EMANCIPATIEBEWEGING

De tentoonstelling laat zien hoe disco onlosmakelijk verbonden is met grote maatschappelijke veranderingen. Zo veranderde niet alleen de muziekindustrie en het nachtleven, maar werd disco ook een katalysator voor de emancipatie van Afro-Amerikanen, Latijns-Amerikanen, vrouwen en queer- en transpersonen. Zij vinden in clubs ruimte voor zichtbaarheid, expressie en onderlinge solidariteit. Want op de dansvloer gold één regel: je kwam om te dansen en jezelf te zijn.

DISCO in Wereldmuseum Amsterdam, Zaalbeeld Paradise Garage ©Foto Kaka Lee

DISCO in Wereldmuseum Amsterdam toont hoe deze ontwikkeling nauw verbonden is met bredere maatschappelijke bewegingen, zoals de strijd voor burgerrechten, vrouwenemancipatie en LGBTQ+-rechten. In clubs, waar afkomst, gender en sociale klassen naar de achtergrond kunnen verdwijnen, ontstaat een nieuwe vorm van collectieve vrijheid. Die ervaring wordt in de tentoonstelling tastbaar gemaakt aan de hand van audio, video, foto's en beeldende kunst, waaronder werken van Keith Haring en Andy Warhol. Zo vieren de Black is Beautiful-foto's van Kwame Brathwaite de trots en schoonheid van zwartheid en tonen de portretten van iconische performers duidelijk hoe disco bijdraagt aan nieuwe vormen van zelfbeeld en zelfexpressie.

Disco wordt in belangrijke mate gedragen door vrouwelijke artiesten, met name Afro-Amerikaanse zangeressen die thema's als onafhankelijkheid, seksualiteit en zelfbewustzijn centraal stellen. Hun muziek sluit aan bij de feministische beweging in die tijd en vindt tegelijkertijd weerklank binnen de LGBTQ+-gemeenschap. Kunstwerken, foto's en audiovisueel materiaal geven die invloedrijke vrouwelijke stemmen een plek binnen de tentoonstelling. De activistische posters van kunstenaar Faith Ringgold, gemaakt als protest tegen seksisme, verbinden de discocultuur met politieke strijd en feministische bewegingen. Objecten zoals een vroege regenboogvlag en documentair beeldmateriaal illustreren de verbinding tussen de discoscene en de LGBTQ+-beweging. De Stonewall-rellen, die uitbraken na een politie-inval in een queerbar in Greenwich village en het activisme dat hierna ontstond wordt vaak gezien als het begin van de moderne LGBTQ+-rechtenbeweging.

DISCO in Wereldmuseum Amsterdam, Zaalbeeld ©Foto Kaka Lee

HET NACHTLEVEN ALS CULTURELE REVOLUTIE

De tentoonstelling plaatst disco in het New York van de jaren zeventig, een stad ook getekend door armoede, sociale spanningen en geweld. Juist in deze turbulente context bloeit de levendige clubcultuur op, die ruimte bood voor ontsnapping. Die clubs zijn belangrijke plekken van vrijheid en verzet. Van intieme feesten in privélofts tot legendarische clubs als Paradise Garage: deze locaties fungeren als ontmoetingsplaatsen en bieden een veilige omgeving om te kunnen zijn wie je wil zijn. Originele objecten, zoals lidmaatschapskaarten, uitnodigingen en dj-apparatuur, geven een inzicht in het clubleven van de jaren zeventig en tachtig. Fotografen als Michael Abramson en Meryl Meisler documenteren het nachtleven in wijken als Chicago's South Side en New Yorkse buurten als Harlem en Bushwick. Hun foto's tonen niet alleen dansende menigten, maar ook de energie en veerkracht van gemeenschappen die nieuwe vormen van samenkomen creëren.

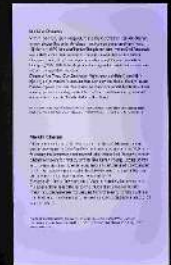
Disco heeft ook grote invloed op mode en performance. Outfits worden meer uitgesproken, lichter en gericht op beweging. In de tentoonstelling zijn onder meer te zien een zilveren pailletten kostuum van Dior, iconische outfits gedragen door Sylvester, plateaüzolen en de iconische metallic blauwe catsuit van zangeres Jerney Kaagman, die zij droeg in de clip van de hit Weekend (1979) en veel later in een uitzending van Idols (2008). Kostuums, foto's en videomateriaal van performers en groepen zoals The Cockettes laten zien hoe genderexpressie opnieuw wordt vormgegeven. Mode werd in het discotijdperk meer een verlengstuk van identiteit en zelfpresentatie op de dansvloer en op het podium.

DISCO, Wereldmuseum Amsterdam, Zaalbeeld ©Foto Kaka Lee

Eind jaren '70 ontstond in de Verenigde Staten de zogenoemde 'Disco Sucks'-beweging, die zich keerde tegen de populariteit van disco. Het schilderij *Disco Demolition Night*; 2022 van Hernan Bas (1978-) illustreert een actie in het Comiskey Park-stadion in Chicago. Tijdens de pauze van een honkbalwedstrijd aldaar gaan rockfans het veld op en verbranden honderden discoplatten. Achter de kritiek op de muziek ging regelmatig ook racisme schuil tegenover de zwarte, Latino en queer gemeenschappen die de muziekstroming hadden voortgebracht.

Ook werd de discoscene vanaf het begin van de jaren tachtig hard geraakt door de aidsepidemie. Veel artiesten, dj's, clubbezoekers en leden van de LGBTQ+-gemeenschap werden direct getroffen door de epidemie, waardoor de uitbundige vrijheid van het discotijdperk een tragische dimensie kreeg.

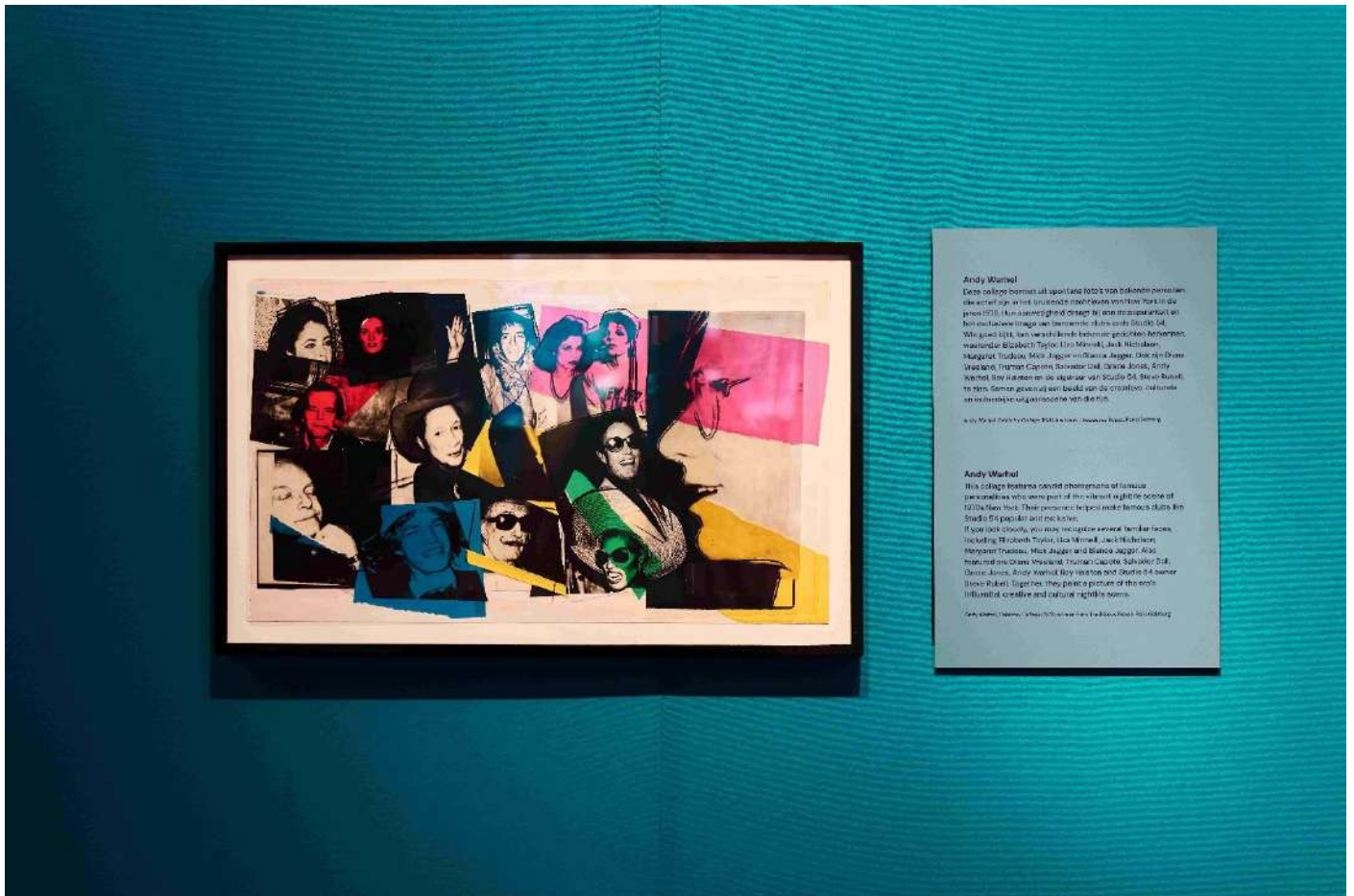
Mel Cheren (1933–2007), Blessed Art Thou Our Saturday Night, 1994 ©Foto Kaka Lee

HET ICONISCHE GELUID VAN DISCO

Naast de sociale betekenis besteedt de tentoonstelling aandacht aan de muzikale en technologische ontwikkeling van disco. De muziekstijl die zich ontwikkelde vanuit de Zwarte cultuur van de Verenigde Staten met tijdloze klassiekers die generaties wist te verbinden, tot de opbouw van het kenmerkende discogeluid: van de 'four-on-the-floor'-beat tot de rijke arrangementen met strijkers, blazers en synthesizers.

Originele apparatuur zoals een MiniMoog-synthesizer en een Roland-drumcomputer, illustreert hoe producers en muzikanten samen werkten aan vernieuwende sounds. Een door Nile Rodgers gesigndeerde Fender Stratocaster en een grote selectie van diverse soorten vinylplaten laten zien hoe muziekproductie en distributie veranderden. De introductie van de 12-inch single maakte langere, dansbare tracks mogelijk en gaf dj's meer creatieve controle over de dansvloer. Een interactieve installatie nodigt bezoekers uit om zelf een remix te produceren.

Vanaf het einde van de jaren zeventig verspreidt disco zich wereldwijd. In Europa ontstaat een eigen variant, met een meer elektronische sound. Ook in Nederland groeit disco uit tot een populaire stroming, mede dankzij televisieprogramma's en lokale discotheken. Affiches, mode en archiefmateriaal uit Nederlandse collecties tonen hoe disco ook hier een breed publiek bereikt en de basis legt voor latere dancemuziek, een van Nederlands belangrijkste culturele exportproducten.

Andy Warhol, *Celebrity Collage*, 1978; courtesy of Thaddaeus Ropac, Paris Salzburg ©Foto Kaka Lee

Disco brengt mensen samen op de dansvloer en de tentoonstelling nodigt hier dan ook toe uit. In de interactieve Soultrain-zaal, een van de hoogtepunten uit de tentoonstelling, wanen bezoekers zich even op de bekende en iconische dansvloer uit de jaren '70. Terwijl originele videobeelden, lichteffecten en historische fragmenten de sfeer van het tijdperk tot leven brengen, kan je gewoon niet stil blijven staan. De installatie verbindt muziek, dans en mode op een energieke manier en maakt voelbaar hoe groot de culturele invloed van disco wereldwijd is geweest en nog steeds is.

De tentoonstelling **DISCO** is te zien van 10 oktober 2026 tot en met 22 augustus 2027 in Wereldmuseum Amsterdam.

In de **ADE Arts & Culture special op 23 oktober** duiken we in de geschiedenis van de disco scene en de start van het dj-tijdperk. Met: Jean Paul Paula, Amber Vineyard (host), Eddy de Clercq, Sunny Jansen, Suze Ijón, Thijs Weijland, Manique Hendricks, Juno Dijkshoorn, Shirley Hart en Anydee Anytime. En we zijn nog lang niet uitgedanst: ook het **Museumnachtprogramma op 7 november** staat volledig in het teken van disco.

Rotganzen, Le Galeriste, Vintage Hoover from the Quelle Fête series, 2022 ©Foto Kaka Lee